

Lainsäädäntö ja lupa- asiat

DI Irina Nordman
Turun vesilaitos

Kakola hanke

Lupamenettelyssä oli kaksi ongelmakohtaa:

- lietteenkäsittely
- kuormitus (= hankkeessa mukana olevat kunnat)

Muut lupavaiheen ongelmat johtuivat lähinnä kaupungin omista ratkaisuksista.

Valitusmenettely

Yleisen edun nimissä vireillä olevasta asiasta valittavat tahot, joille se ei kuulu, joskus jopa asianosaisten kustannuksella.

Valitusmenettelystä on muodostunut pelkkä aikataulutekijä, joka ei oikeasti johda parempaan ympäristölupahakemukseen.

Asianosaisten asemaa tulisi vahvistaa ja yleisen edun valvontaa siirtää tahoille, joiden toimenkuvaan se muutoinkin kuuluu.

Kuulutukset ja toimeenpano

Kuulutusmenettelyä voisi kehittää ja nopeuttaa kohti sähköistä aikakautta. Asian käsittelyä voisi nopeuttaa vireille tulo ilmoituksella, jossa kansalaisia varoitettaisiin kuulutukseen tulevasta hankkeesta ja vastaavasti kuulutusaika olisi lyhyempi.

Ympäristölupien täytäntöönpano tulisi entistä useammin sallia mahdollisista valituksista huolimatta yhdyskunnan kannalta merkittävillä hankkeilla. Kunnilla on luontaisesti vahvempi riskinkantokyky ja vastuuntunto palauttaa tilanne "lähtöruutuun", mikäli lupa valituskierröksellä muuttuu tai kumoutuu.

Menetelmät ja BAT

Nykyisessä lupakäytännössä liian moni asia naulataan kiinni jo lupapäätöksessä ja näin rajoitetaan BATin toteutumista.

Ympäristölupavirastot pyrkivät määrittämään keinoja, jolla luvan ehtoihin päästään. Tässä lupaviranomainen astuu toimivaltansa ulkopuolelle ja ei monesti edes omaa riittävää kompetenssia lausua esimerkiksi uusista tekniikoista.

Muulla toimii normiohjaus, jossa päästöt/lopputulokset on määrätty ja keinovalikoima hankkeesta vastaavan päätettävissä.

Kalatalousmaksut ja selvitykset

Ympäristölupapäätöksissä monesti oleva velvoite kalatalousmaksuista tulisi kohdistaa mieluummin kalaston luontaisten elinolosuhteiden parantamiseen eikä kalaistutuksilla toteutettuun kalaston tekohengitykseen.

Ympäristölupapäätöksissä on usein velvoite tutkimuksista ja/tai selvityksistä, joilla ei ole selvää syy-yhteyttä luvanhakijan toimintaan.

Saadut ympäristöluvut ovat korvauksia lukuun ottamatta lähes standardeja sisällöltään. Esim. purkuvesistön tila tai ympäristön erityisolosuhteet eivät niistä erotu.

MIKSI?

Vai pitäisikö kysyä, VOISIKO SAMAAN LOPPUTULOKSEEN PÄÄSTÄ JOLLAKIN YKSINKERTAISEMMALLA JA TEHOKKAAMMALLA TAVALLA.